

Vergaderjaar 2011–2012

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 1433

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 juni 2012

Overeenkomstig de bestaande afspraken heb ik de eer u hierbij twee fiches aan te bieden die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC).

Fiche 1: Mededeling richtsnoeren vignet voor lichte particuliere Voertuigen (Kamerstuk 22 112, nr. 1432)

Fiche 2: Mededeling Actie voor stabiliteit, groei en werkgelegenheid.

De staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
H. P. M. Knapen

Fiche: Mededeling Actie voor stabiliteit, groei en werkgelegenheid

1. Algemene gegevens

Titel voorstel:

Mededeling van de Commissie aan het EP, de Europese Raad, de Raad, de ECB, het EESC, het Comité van de Regio's en de EIB: Actie voor Stabiliteit, Groei en Werkgelegenheid.

Datum Commissiedocument:

30 mei 2012

Nr. Commissiedocument:

COM (2012) 299

Pre-lex

http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=201645

Nr. impact assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board:

N.v.t.

Behandelingstraject Raad:

De mededeling dient als Commissie-input voor een discussie in de Europese Raad van 28-29 juni 2012. Daarom gaat dit fiche u versneld toe.

Eerstverantwoordelijk ministerie:

Ministerie van Financiën in samenwerking met het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

2. Essentie voorstel

De Commissie geeft in deze mededeling een overzicht van initiatieven om economische stabiliteit, groei en werkgelegenheid in de Unie te bevorderen. De mededeling bevat zowel recent ondernomen acties (voortbordurend op de Commissiemededeling *Routekaart naar Stabiliteit* van oktober 2011), als haar voornemens voor de nabije toekomst. De mededeling bevat twee pijlers: (i) een pijler op EU-niveau, en (ii) een pijler op lidstaatniveau, die aansluit bij de structurele hervormingen die zijn overeengekomen in het kader van het Europees semester. Het uitgangspunt blijft dat groeibevorderende maatregelen hand in hand gaan met begrotingsconsolidatie en stabilisatie van de financiële sector. De Commissie concludeert dat de nieuwe «economic governance» essentiële hervormingen in gang heeft gezet, maar ze tekent daarbij aan dat lidstaten nog niet altijd de meest groeivriendelijke koers kiezen.

(i) De rol van de Europese Unie

Groeipotentieel van de Economische en Monetaire Unie

Op langere termijn acht de Commissie meer diepgaande integratie noodzakelijk om de Economische en Monetaire Unie te voltooien. Nu is het echter hoofdzaak dat uitvoering wordt gegeven aan de reeds afgesproken mechanismen voor economisch toezicht, zoals de recente versterking van het Stabiliteits- en Groeipact (SGP), de inwerkingtreding van het Europees Stabiliteits Mechanisme (ESM) en de drie nieuwe EU-toezichthouders voor de financiële sector.

De Commissie noemt ook mogelijke vervolgstappen in het integratieproces van de EMU, zoals een bancaire unie met geïntegreerd financieel toezicht en een Europees depositogarantiestelsel. Ook wijst de Commissie

op haar in november 2011 gepresenteerde groenboek over gemeenschappelijke schuldenemissies (eurobonds).

Groei­potentieel van de interne markt

De Commissie is van mening dat het tijd is om knopen door te hakken op dossiers die de interne markt vervolmaken en die op innovatie gerichte groei een stimulans geven. Daarbij noemt ze de invoering van een Europees unitair octrooi, verbetering van de uitvoering van de dienstenrichtlijn (op 8 juni jl. heeft de Commissie daarvoor voorstellen gepresenteerd), een tweede reeks prioriteiten in het kader van de Interne Markt Akte (in het najaar komt de Commissie met een voorstel), opheffing van grensoverschrijdende fiscale barrières, en tegengaan van schadelijke belastingplanning en fraude (later dit jaar komt hierover een mededeling).

Groei­potentieel van externe bronnen

De Commissie roept op om het handelsverkeer en de investeringsbetrekkingen met belangrijke partners te intensiveren en het groeipotentieel van opkomende economieën verder te benutten, door bilaterale en regionale handels- en investeringsovereenkomsten te sluiten naar het recente voorbeeld van Zuid-Korea.

Groei­potentieel van menselijk kapitaal

In haar recente werkgelegenheidspakket heeft de Commissie concrete plannen voorgesteld voor herstel en banen in de EU. In deze mededeling gaat de Commissie kort in op intensiever toezicht op nationale banenplannen, zoals eerder voorgesteld, de mogelijkheden van de Erasmus en Leonardo programma's en nieuwe EU-instrumenten zoals de vaardigheidspanorama en het vaardigheidspaspoort, en het wegnemen van juridische en praktische obstakels voor het vrije verkeer van werknemers.

Groei­potentieel van EU-financiering

Zowel het nieuwe Meerjarige Financieel Kader (MFK) 2014–2020 als de EU-begroting 2013 worden door de Commissie gezien als katalysatoren voor duurzame en innovatieve Europese groei. De MFK voorstellen bevatten daartoe o.a. innovatieve financiële instrumenten zoals projectobligaties voor infrastructuurprojecten. Ook licht de Commissie de (deels reeds verrichte) herprogrammering van structuurfondsen in 2012 en 2013 toe, die bedoeld is ter ondersteuning van groei en werkgelegenheid. Tevens bepleit de Commissie een kapitaalverhoging voor de Europese Investeringsbank (EIB).

Tot slot beoogt de Commissie met de voorgestelde financiële transactiebelasting (FTT) opbrengsten te genereren om groeistimulerende investeringen en/of herkapitalisatie van de banken te financieren.

(ii) De rol van lidstaten

Groei­potentieel van het Europees Semester 2012

De Commissie grijpt in de mededeling terug op de aanbevelingen aan lidstaten in het kader van het Europees Semester 2012, inclusief de evaluaties op basis van het versterkte Stabiliteits- en Groeipact en de nieuwe procedure voor macro-economische onevenwichtigheden. De algemene beoordeling van de Commissie is dat lidstaten weliswaar de noodzakelijke maatregelen nemen om onevenwichtigheden in hun overheidsfinanciën te corrigeren en op de houdbaarheid van de begroting toezien, maar dat zij dat niet altijd op de meest groeibevorderende wijze doen.

De mededeling gaat hierbij in op de vijf prioriteiten van de groeianalyse van 2012 die bijdragen aan de nationale groeivoorzichten: 1) een gedifferentieerd, groeivriendelijk beleid van begrotingsconsolidatie,

2) kredietverstrekking aan de economie normaliseren, 3) groei en concurrentievermogen bevorderen, 4) werkloosheid en de sociale gevolgen van de crisis aanpakken en 5) het overheidsapparaat moderniseren.

3. Wat is de Nederlandse grondhouding ten aanzien van de bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit van deze mededeling en de eventueel daarin aangekondigde concrete wet- en regelgeving? Hoe schat Nederland de financiële gevolgen in, alsmede de gevolgen op het gebied van regeldruk en administratieve lasten?

De Nederlandse grondhouding t.a.v. de bevoegdheid van de EU en subsidiariteit is overwegend positief. Terreinen zoals de interne markt, de EU-begroting en het Europees Semester zijn EU-bevoegdheden en dienen op EU-niveau te worden aangepakt.

De Nederlandse grondhouding t.a.v. proportionaliteit verschilt per onderwerp maar is overwegend negatief; sommige in de mededeling genoemde voorstellen gaan Nederland te ver. Dit geldt uitdrukkelijk niet voor het benutten van het potentieel van het Europees Semester en vergroting van markttoegang via multilaterale en bilaterale akkoorden («externe bronnen»). Over versterking van de interne markt, waarover Nederland eveneens een positief proportionaliteitsoordeel heeft, ontvangt de Kamer een aparte brief.

Voor nadere toelichting zie ook punt 4 van dit fiche en de geannoteerde agenda voor de Europese Raad van 28–29 juni 2012.

Financiële gevolgen:

Diverse voorstellen in deze mededeling zouden aanzienlijke financiële gevolgen kunnen hebben voor de Nederlandse begroting, zoals de voorstellen met betrekking tot het MFK, de EU-begroting voor 2013, Eurobonds, de FTT en de EIB-kapitaalverhoging. Deze dossiers verkeren in verschillende stadia en de financiële gevolgen voor Nederland zijn op dit moment niet precies in te schatten.

Voor wat betreft het MFK, hecht Nederland hecht er aan dat besprekingen over deze mededeling niet vooruitlopen op de integrale besluitvorming betreffende het MFK. De beleidsmatige inzet van Nederland bij deze mededeling zal ondersteunend moeten zijn aan de Nederlandse inzet in de MFK-onderhandelingen, te weten een substantiële vermindering van de Nederlandse afdrachten aan de EU en een hervormde begroting die is toegespitst op de prioriteiten van dit decennium (zie Kamerstuk 20 501-20, nr. 553). Binnen dit kader blijft vanzelfsprekend de ruimte bestaan om op de inhoud actief in te spelen op het verloop van de onderhandelingen.

Wat betreft de financiële gevolgen voor de EU op korte termijn, is Nederland van mening dat de financiële middelen gevonden dienen te worden binnen de bestaande financiële kaders van de EU-begroting, en dat de gevolgen dienen aan te sluiten bij de Kabinetsinzet voor de EU-begroting 2013 (zie Kamerstuk 21 501-03, nr. 61). Ook is op dit moment nog niet in te schatten of de mededeling gevolgen zal hebben voor regeldruk en administratieve lasten.

4. Nederlandse positie over de mededeling

De mededeling biedt, ter voorbereiding op de komende Europese Raad, een overzicht van de beleidsvoornemens van de Commissie ter versterking van economische groei, stabiliteit en werkgelegenheid in Europa.

De Nederlandse inzet voor de Europese Raad is u, conform te doen gebruikelijk, toegegaan via de geannoteerde agenda voor de Europese Raad.

Het is positief dat de Commissie een strategie ontwikkelt om groei te stimuleren en daarbij solide overheidsfinanciën voor ogen blijft houden. Ook is positief dat de Commissie bijvoorbeeld de interne markt wil vervolmaken en pleit voor verdere handelsliberalisatie. De Commissie snijdt echter ook een aantal controversiële onderwerpen aan waar Nederland de nodige kanttekeningen bij plaatst en waarover binnen de EU nog discussie bestaat.

Over Eurobonds is Nederland van mening deze alleen als eventueel toekomstig sluitstuk van de EMU te zien. Hierbij past geen introductie op korte termijn, of een tijdpad (*roadmap*) dat al op relatief korte termijn tot introductie van Eurobonds zou moeten leiden (zie Kamerstuk 21 501-07, nr. 881).

Nederland is ook geen voorstander van een Financial Transaction Tax en geeft de voorkeur aan het onderzoeken van alternatieven (zie Kamerstuk 32 013, nr. 23, mede als reactie op een studie die het CPB heeft verricht).

Wat betreft het Meerjarig Financieel Kader 2014–2020, pleit Nederland voor een MFK-plafond dat in betalingen tenminste € 100 miljard (prijzen 2011) lager ligt dan het Commissievoorstel. Wel wil Nederland dat daarbinnen de EU-begroting bijdraagt aan de versterking van het groeivermogen en de concurrentiekracht, o.a. door het Horizon2020 programma zoveel mogelijk te ontzien, zodat de uitgaven aan onderwijs, onderzoek en innovatie kunnen stijgen ten opzichte van de huidige periode (conform motie Lucas).

Wat betreft de EU-begrotingen voor 2012 en 2013 is Nederland bereid te bezien of middelen effectiever voor groei en werkgelegenheid kunnen worden ingezet. Tegelijkertijd dient rekening te worden gehouden met budgettaire beperkingen; Nederland zet voor de EU-begroting 2013 in op een nominale bevrozing (zie Kamerstuk 21 501-03, nr. 61).

Nederland ziet als voordeel van innovatieve financiële instrumenten dat deze bij marktfalen aanvullende private financiering kunnen aantrekken, maar wenst dat hieraan duidelijke randvoorwaarden worden verbonden. Zo mag een dergelijk instrument geen verborgen budgettaire risico's kennen. Nederland heeft ingestemd met en participeert in de proeffase voor projectobligaties, maar hecht belang aan een grondige evaluatie voordat besloten kan worden of, en zo ja, op welke schaal dit instrument in de periode 2014–2020 zal worden voortgezet (zie het BNC-fiche over projectobligaties in Kamerstuk 22 112, nr. 1275).

Over de in de mededeling genoemde EIB-kapitaalverhoging en bankenunie is de Kamer geïnformeerd via de geannoteerde agenda voor de Europese Raad.

Nederland acht versterking van de interne markt van essentieel belang voor de groei van Europa. De Commissievoorstellen op dit terrein sluiten aan bij prioriteiten waar het kabinet eveneens veel waarde aan hecht, te weten: versterking van de interne dienstenmarkt, digitale markt, het unitair octrooi en vermindering van het aantal gereguleerde beroepen. Voor de versterking van het Europese concurrentievermogen is, naast het benutten van het potentieel van de interne markt, volgens het kabinet ook blijvende aandacht op EU-niveau nodig voor het terugdringen van regeldruk, het verbeteren van toegang tot financiering voor bedrijven,

het stimuleren van kennis en innovatie en het tot stand brengen van open internationale markten. Nederlandse bedrijven kunnen profiteren van bijvoorbeeld EU-maatregelen die de toegang tot krediet verbeteren en EU-middelen voor het bevorderen van onderzoek en innovatie via het R&D-programma (nu Zevende Kaderprogramma, vanaf 2014 Horizon 2020).

Voor nadere informatie over de interne markt wordt verwezen naar een Kamerbrief naar aanleiding van Commissiemededelingen over de dienstenrichtlijn en de governance van de interne markt.

Over het benutten van het potentieel van het Europees Semester heeft Nederland, in reactie op de jaarlijkse groeianalyse, aangegeven zich goed te kunnen vinden in de vijf genoemde prioriteiten (Kamerstuk 21 501-20, nr. 600). De Commissie heeft in de hieraan gekoppelde voorstellen voor landenspecifieke aanbevelingen EU-breed ambitieuze aanbevelingen gedaan voor de versterking van nationale economieën. De Europese Commissie levert hiermee een bijdrage aan het realiseren van nationale structurele hervormingen, die op korte en lange termijn een belangrijke bijdrage leveren aan het herstel, het duurzaam versterken van de economie, het voorkomen en terugdringen van macro-economische onevenwichtigheden en het vergroten van de houdbaarheid van de overheidsfinanciën in de EU. Het kabinet heeft herhaaldelijk opgeroepen tot dergelijk streng toezicht van de Europese Commissie binnen het Europees Semester. De huidige Europese schuldencrisis toont de grote economische en financiële verwevenheid van lidstaten aan. Hierdoor is duidelijk geworden dat deelname aan de EU en aan de Eurozone over en weer verantwoordelijkheden met zich mee brengt; onderlinge verbondenheid vergt ook discipline. Van vrijblijvendheid kan geen sprake zijn; de potentiële negatieve gevolgen daarvan zijn te groot.

Als open economie blijft Nederland zich inzetten tegen protectionisme en vóór verdere handelsvrijmaking. Vrijhandelsakkoorden dragen sterk bij aan vergroting van handelsstromen binnen de EU en met andere landen. Nederland is dan ook een groot voorstander van afronding van ambitieuze akkoorden met India, Canada, Singapore en Maleisië alsmede van het starten van onderhandelingen met Japan en de VS. De Europese Commissie benadrukt in haar mededeling dan ook terecht het belang hiervan.